

VIS kasutajajuhend Euroopa Parlamendi valimiste maakonnakomisjoni liikmele

1. Sissejuhatus

Valimiste Infosüsteem (VIS) koosneb kolmest etapist, mida nimetame allpool: ettevalmistav periood, eelhääletamise periood ning valimispäev. Igal etapil on omad ülesanded ning vastavalt nendele muutuvad ka VIS kasutajate kohustused ning õigused. Kasutajate jaoks toob etappide vaheldumine kaasa muudatusi: lisanduvad uued funktsioonid ning kaovad need, mida pole enam tarvis või mis peavad selleks hetkeks olema juba tehtud. Käesolev juhend ongi esitatud nimetatud etappide kaupa.

Valimiste Infosüsteem võimaldab maakonnakomisjoni liikmel (samuti Tallinna ja Tartu linna valimiskomisjoni liikmel):

Valimiste ettevalmistamise perioodil

- Administreerida VIS kasutajaid (oma maakonna/linna jaoskonnakomisjonide liikmeid)
- Lisada ja täpsustada informatsiooni oma maakonna/linna valimisjaoskondade kohta

Eelhääletuse perioodil

- Administreerida VIS kasutajaid (oma maakonna/linna jaoskonnakomisjonide liikmeid)
- Lisada ja täpsustada informatsiooni oma maakonna/linna valimisjaoskondade kohta
- Vaadata kandidaatide nimekirja
- Kontrollida oma maakonna/linna valimisjaoskondade poolt sisestatud eelhääletusest osavõtu andmeid, vajaduse korral andmeid parandada või sisestada neid andmeid jaoskondade eest
- Trükkida ümbrikuid
- Vaadata osavõtu andmeid
- Vaadata oma maakonna jaoskonna tühja hääletamistulemuste protokollid ning vajadusel see välja trükkida

Valimispäeval

- Vaadata (kuid mitte enam muuta) oma maakonna valimiskomisjoni andmeid ning oma maakonna valimisjaoskondade ja jaoskonnakomisjonide andmeid
- Sisestada välishäälte protokollid (Tallinna Linna Valimiskomisjon)
- Kontrollida oma maakonna/linna valimisjaoskondade poolt sisestatud hääletamisest osavõtu andmeid, vajaduse korral andmeid parandada või sisestada neid andmeid jaoskondade eest.
- Kontrollida oma maakonna/linna valimisjaoskondade poolt sisestatud hääletamistulemuste protokolle, vajaduse korral andmeid parandada või sisestada neid andmeid jaoskondade eest.

- Maakonna hääletamistulemuste protokollide kinnitamine ja allkirjastamine

Maakonnakomisjoni liikmete (ning Tallinna ja Tartu linna valimiskomisjonide liikmete) juurdepääs süsteemile saab võimalikuks sellest hetkest, kui nad registreeritakse VIS-is VVK administraatori poolt.

Pane tähele!

Trükitavad dokumendid avanevad uues aknas (pop-up). Juhul kui trükitav dokument ei avane uues aknas, on tõenäoliselt *pop-up-id* keelatud. Paluge oma IT tugiisikul need lubada.

Peale trükkimis-käsu andmist on võimalik dokumente alla laadida vajutades nupule Lae alla failina (parema hiireklahviga).

[Lae alla failina](#)

2. Sisenemine VIS keskkonda

Sisenemine VIS keskkonda toimub veebiaadressil <https://vis.vvk.ee>.

VIS peab kasutaja isiku tuvastama. Isikutuvastuseks saab kasutada kas ID-kaarti või mobiil-ID-d.

2.1. Isikutuvastus ID-kaardiga

Isikutuvastus ID-kaardiga on võimalik juhul, kui arvuti on varustatud ID kaardi lugejaga, arvutisse on installeeritud vajalik tarkvara ja kasutajal on kehtivate sertifikaatidega ID-kaart ning ta teab oma PIN1 koodi. (Täpsemad juhised ja kontaktid abi saamiseks on saadaval <http://www.id.ee/>, infotelefon on 1777).

Asetage oma ID-kaart kaardilugejasse, ning valige sisenemise aknas „ID kaart“

Valimiste Infosüsteem

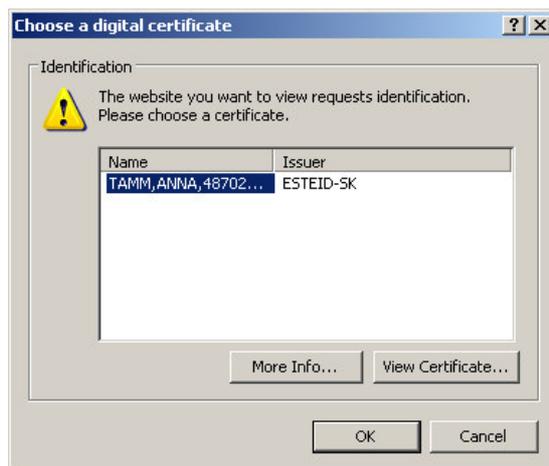
Sisene ID-kaardi või Mobiil-ID'ga

KAART MOBIIL-ID

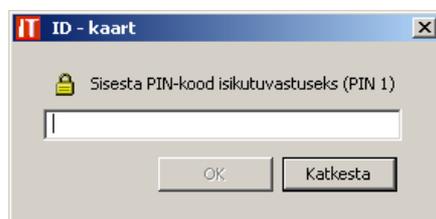
Kasutajatunnuse ja parooliga

Sisene

Kui näete avanevas aknas oma nime, siis klikkige OK; vastasel korral on tegemist kaardilugeja vms. probleemiga (probleemide lahendamiseks leiate juhised veebiaadressilt <http://www.id.ee/>)

Järgnevalt avanevas aknas sisestage oma **PIN1**. Seejärel oletegi keskkonda sisse logitud.

2.2. Sisenemine mobiil-ID-ga

Isikutuvastus Mobiil-ID abil on võimalik isikutel, kellel on kehtiv Mobiil-ID leping ning kelle mobiiltelefonis on spetsiaalne SIM-kaart, mis seda teenust toetab.

Praegu pakub Mobiil-ID teenust oma klientidele [EMT](#), 2009. aasta jooksul toovad teenuse eeldatavasti turule ka teised mobiiltelefoniteenust osutavad sideettevõtjad (Elisa, Tele2).

Täpsemalt vt. <http://www.id.ee/?id=10971> Mobiil-ID-d saab kasutada kõikjal, kus on Internet ja mobiiltelefoni levi, ka juhul kui arvutil puudub ID-kaardi lugeja.

VIS-i avalehel valige sisenemiseks variant „Mobiil-ID“.

Sisestage avanevas aknas oma isikukood ja vajutage nuppu Mobiil-ID login.

Kui Teil puudub Mobiil-ID leping või olete eksinud oma isikukoodi sisestamisel või Teil puudub õigus VIS kasutamiseks või on tegemist mingi juhusliku veaga, siis kuvatakse järgmine veateade:

Mobiil-ID

• Hoiatus: Kasutaja autentimine ebaõnnestus!

Isikukood 323453434565

Mobiil-ID login Tagasi

Järgneb autentimisprotseduur tavalisel viisil: Teie mobiiltelefonile saadetakse turvakood, mida näidatakse ka ekraanil.

Mobiil-ID

Isikukood 47605170821

Turvakood on 1338

Tagasi

Kui mobiiltelefonile saadetud sõnumis on turvakood õige, siis tuleb Teil mobiiltelefonis sisestada oma Mobiil-ID PIN1 kood. Mõne hetke pärast logitakse Teid süsteemi sisse.

NB! Kui mobiiltelefonile saadetud turvakood POLE ÕIGE (see on vaid teoreetiline võimalus), siis tuleb sisselogimine kindlasti katkestada ja sellest sündmusest kindlasti teavitada ID kaardi abikeskust telefonil **1777**. Sealt saab küsida nõu, kui ID-Kaardi või Mobiil-ID kasutamisel tekib probleeme.

Võimalikud mitmed erijuhtumid sisselogimisel:

VIS kasutamisel kehtib kindel reegel, et iga kasutaja saab tegeleda ühtede valimistega korraga ning saab olla ainult ühes kindlas rollis. – Vastavalt valimistele ja rollile on määratud kasutamisevõimalused ning juurdepääs erinevatele andmetele.

Samas on võimalik, et süsteemi andmebaasis on üheaegselt mitmete valimiste andmed ja samad isikud tegelevad valimistega korduvalt. Sellisel juhul avaneb kasutajale sisselogimise järel esmalt järgmine valikulehekülg:

Valimiste andmebaasid

Toimumata valimised

Euroopa Parlamendi valimised

[Euroopa Parlamendi valimised 2009](#)

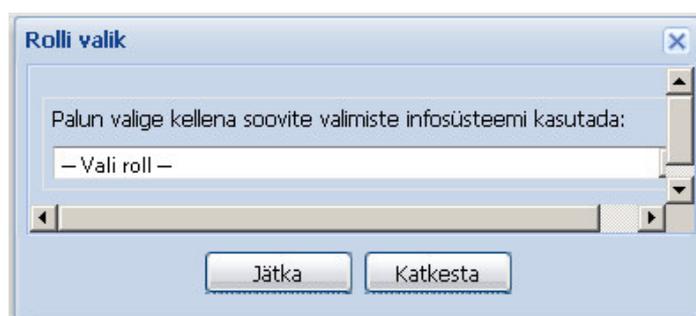
Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised

[KOV valimised 2009](#)

Toimunud valimised

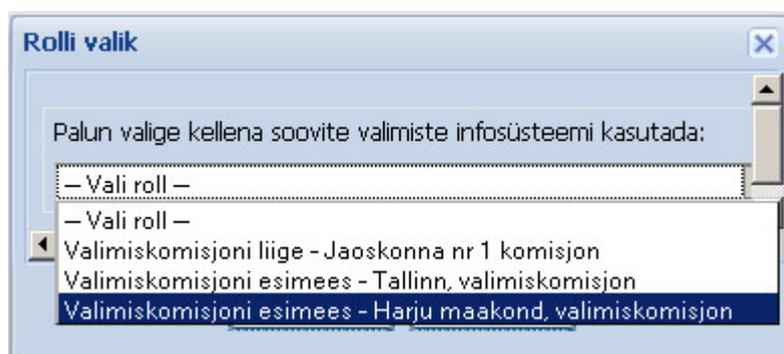
Valiku tegemiseks klikkige sobivale nimetusele, nt. [Euroopa Parlamendi valimised 2009](#).

Lisaks on võimalik, et kasutajal on samade valimistega seoses (kas ekslikult või sihilikult) määratud mitu rolli. Sellisel juhul hüppab lahti järgmine valikuaken:

Kui klikkate reale „ Vali roll“, siis avanevad Teiega seotud rollid. Antud näites on kasutajale antud koguni 3 rolli.

(Kui tegemist on ilmse eksitusega, siis peaksite sellest informeerima VVK administraatorit, samuti juhul, kui Te satute kasutajana vale maakonna ja/või vale valimiskomisjoni juurde ning oma õigeid andmeid ei näegi; ilmselt on keegi Teid siis vale valimiskomisjoniga sidunud vms.)

Valige oma õige roll ja klikka nuppu „Jätka“.

Ja veel üks erijuhtum: Teoreetiliselt saab mõni erakond esitada valimiskomisjoni liikme oma kandidaadiks. – Vastavalt seadusele peatab VIS selle isiku volitused komisjoni liikmena.

Kui selline olukord tekib, siis annab VIS sellest teada järgmiselt

Erakonnad ja kandidaadid					
Teid on seatud üles kandideerima :					
Nimekiri	Valimisringkond	Valitav organ	Otsus	Ankeet	Avaldus
Rahvaliit	Valimisringkond nr 1	Euroopa Parlament	teadmata		
Üksikkandidaadina	Valimisringkond nr 1	Euroopa Parlament	teadmata		

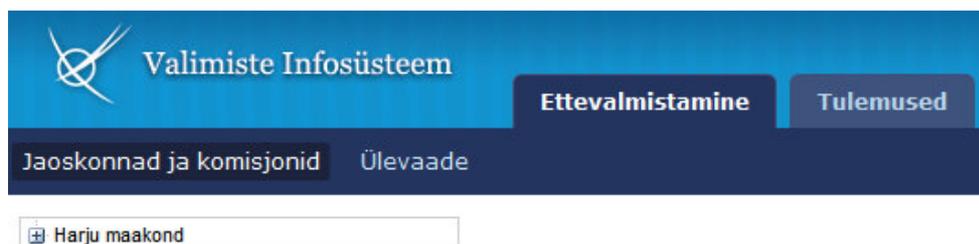
Konstrueeritud näites on tegemist eriti huvitava juhtumiga, kus Teid on VIS-i sisestatud nii üksikkandidaadina kui ka kandidaadina ühe erakonna nimekirjas.

Siin on valik Teie teha. – Tehke oma otsus ja avaldage see. - Kui otsustate kandideerida, siis ei saa Te enam valimiskomisjoni liikmena edasi töötada. Kui keeldute kandideerimast, siis tehke otsus „**Ei kandideeri**”

Erakonnad ja kandidaadid					
Teid on seatud üles kandideerima :					
Nimekiri	Valimisringkond	Valitav organ	Otsus	Ankeet	Avaldus
Rahvaliit	Valimisringkond nr 1	Euroopa Parlament	ei kandideeri		
Üksikkandidaadina	Valimisringkond nr 1	Euroopa Parlament	ei kandideeri		

3. Valimiste ettevalmistamise periood

Peale sisselogimist avaneb vaade, kus vasakpoolses navigatsioonipuus see maakond, mille valimiskomisjoni liige Te olete.

Kui klikkida maakonna real, siis avaneb maakonna valdade ja linnade loend ning samas avaneb ka Teie maakonna valimiskomisjoni andmete leht.

Vihje: kui avaneb navigatsioonipuu, kuid maakonnakomisjoni leht mitte, siis proovige klikkida uuesti samal real erinevates kohtades.

Tallinna ja Tartu linna valimiskomisjonid asuvad navigatsioonipuus maakondade tasemel. Linnaosasisid näidatakse seal valdade asemel jne. Kui käesolevas juhendis on edaspidi juttu maakonnast, siis on „maakonna” all mõeldud ka nimetatud linnu ning maakonnakomisjoni all vastava linna valimiskomisjoni.

Kui klikkida vasakul navigatsioonimenüüs valdu või linnu, siis avaneb vastava haldusüksuse valimisjaoskondade nimekiri.

Jaoskonnale klikkimisel avaneb valimisjaoskonna andmete leht (vt allpool - Tegutsemise jaoskonna tasemel).

Jaoskonnakomisjoni lisainfo plokis kirjeldatakse jaoskonna eelhääletamise tingimused ja koht (kohad).

Eesti Vabariik, Harju maakond, Aegviidu vald, valimisjaoskond nr. 1

Jaoskonna andmed Komisjoni liikmed

Üldandmed

Jaoskonna number 1

Aadress

Asukoha kirjeldus

Hääletamise aeg 9.00-20.00

Sidevahendid Telefon

Piiride kirjeldus

Lisainfo

Toimub eelhääletamine väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda

Toimub hääletamine valijatele, kelle elukoha andmed on Rahvastikuregistrisse kantud valla või linna täpsusega

Eelhääletamise koht ▶

Eelhääletamise koht ▶

Eelhääletamise koht ▶

Salvesta Katkesta

Klikkides nupule **Eelhääletamise koht**, avaneb:

Eelhääletamise koht ▼

Sama, mis valimispäeval

Aadress

Asukoha kirjeldus

Hääletamise aeg 12.00-20.00

Eelhääletamise kuupäevad 1.06-3.06

Sidevahendid Telefon

Võimalik täita eraldi valimiskoha andmeid või siis märgistada välja „Sama, mis valimispäeval“ ning andmed kanduvad üle.

Valimiskomisjoni sidevahendite ridu saab vajadusel lisada ja eemaldada kasutades nuppe „+“ ja „X“.

3.1. Valimisjaoskonna lisamine

Lisa jaoskond

Klikkides linnale/vallale, ilmub paremale nupp „lisa jaoskond“.

Sellele vajutades avaneb uue valimisjaoskonna andmete tühi vorm (vt allpool).

Iga valla/linna (Tallinnas iga linnaosa) alla on juba automaatselt loodud üks valimisjaoskond, (järjekorranumbri 1), millele tuleb andmed lisada; teised jaoskonnad tuleb ükshaaval lisada.

Eesti Vabariik, Harju maakond, Aegviidu vald - Valimisjaoskonna lisamine

Jaoskonna andmed Komisjoni liikmed

Üldandmed

Jaoskonna number

Aadress

Asukoha kirjeldus

Hääletamise aeg 8-20

Sidevahendid Telefon

Piiride kirjeldus

Lisainfo

Toimub eelhääletamine väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda

Toimub hääletamine valijatele, kelle elukoha andmed on Rahvastikuregistrisse kantud valla või linna täpsusega

Eelhääletamise koht ▶

Eelhääletamise koht ▼

Eelhääletamise koht ▼

Salvesta Katkesta

Uue jaoskonna loomisel on kõige tähtsamaks tunnuseks valimisjaoskonna number; kõigi ülejäänud andmetega saab ka hiljem tegeleda.

Sisestage valimispäeva hääletamiskoha andmed ning kui eelhääletamine toimub samas kohas, siis märkige linnuke lahtrisse „**Sama, mis valimispäeval**“

Eelhääletamise koht ▼

Sama, mis valimispäeval

Aadress

Asukoha kirjeldus

Hääletamise aeg 10-20

Eelhääletamise kuupäevad

Sidevahendid Telefon

Erandjuhul võib eelhääletamise kohti (erinevateks eelhääletamise perioodideks) olla mitu. Sellisel juhul palun need täita.

Valimiskomisjoni sidevahendite ridu saab vajadusel lisada ja eemaldada kasutades nuppe „+“ ja „X“.

3.2. Valimiskomisjoni liikmete lisamine

Eesti Vabariik, Harju maakond, Aegviidu vald Valimisjaoskond nr 001

Jaoskonna andmed **Komisjoni liikmed**

	Isikukood	Eesnimi	Perekonnanimi	Kontaktinformatsioon	Aktiivne	
Esimees	<input type="text"/>			<input type="text"/>	☒	<input type="button" value="X"/> <input type="button" value="+"/>

Komisjoni liikme sisestamine:

1. Vali roll: esimees, aseesimees, liige, teenindav töötaja
2. Sisesta isikukood
3. Sisesta kontaktinformatsioon (telefoninumber, e-mail vms.)
4. Vali kas liige on aktiivne või mitte (omab õigust VISi kasutada)
5. Kliki Salvesta

Pärast isikukoodi sisestamist toimub päring rahvastikuregistrist. Väljad – Eesnimi, Perekonnanimi – täidetakse automaatselt pärast päringut. Peale salvestamist ei saa enam välju muuta.

PS! Juhul kui isikukood on vigane, kuvatakse teade:

Igal komisjonil saab olla ainult 1 esimees ning 1 aseesimees. Topeltkirje puhul kuvatakse veateade:

- Igal komisjonil saab olla ainult üks aktiivne esimees ja üks aktiivne aseesimees

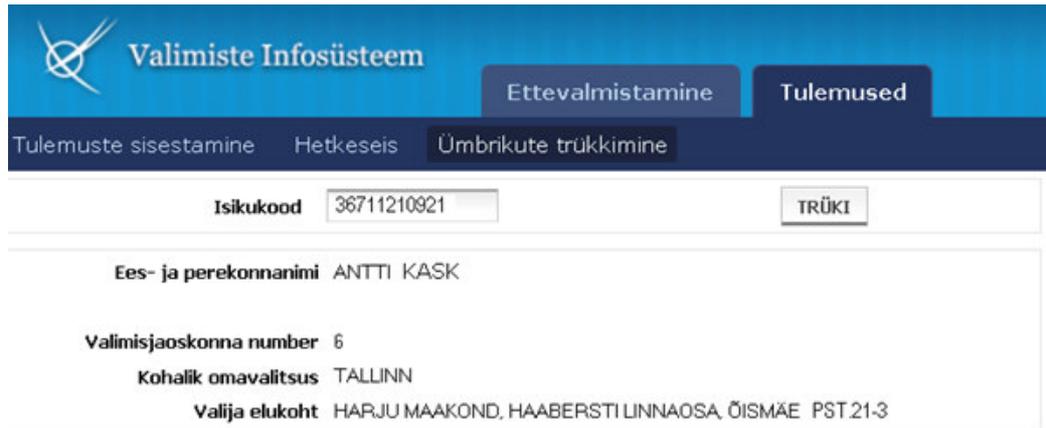
Valimiskomisjoni liikmete saab lisada või eemaldada vajadusel kasutades nuppe „+“ ja „X“.

4. Eelhääletamise periood ja valimispäev

4.1. Ümbrikute trükkimine-eehääletamise perioodil

Kui valimisjaoskonnas toimub eelhääletamine väljaspool valijate elukohta, siis võimaldab VIS trükkida väliseid ümbrikke rahvastikuregistri andmete alusel. Selleks tuleb valida menüüribalt „Ümbrikute trükkimine“.

Valija isikuttõendava dokumendi põhjal sisestate tema isikukoodi ning automaatselt, peale 11. numbrikoha sisestamist tehakse infopäring rahvastikuregistrisse ja kuvatakse selle isiku andmed.

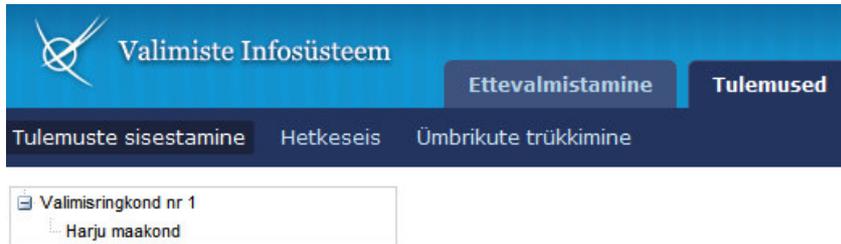
Seejärel tuleb klikkida nuppu „**TRÜKI**“.

Uues aknas kuvatakse vormikohane ümbriku tekst, mille saate printeril ümbrikule trükkida. Ümbrik peab olema valge formaadiga C6 (114x162 mm). Printeri seadistamiseks paluge abi oma IT tugistruktuurilt.

<p>VÄLIMINE ÜMBRIK</p> <p>Kasutatakse: ☐ väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda toimival eelhääletusel ☐ välisriigis hääletamisel</p> <hr/> <p>Valija perekonna- ja eesnimi KASK, ANTTI</p> <p>Isikukood 36711210921</p> <p>jaoskonna nr 6</p> <p>Valija elukoht HARJU MAAKOND, TALLINN HAABERSTI LINNAOSA, ÕISMÄE PST. 21-3</p> <hr/> <p>* Valija paneb hääletamisedeliga sisemise ümbriku välimisse ümbrikusse</p>

Tegutsemine maakonna tasemel:

Tulemuste sisestamise menüüpunkt:

4.2 Maakonna vaade:

Maakonna vaate alt näeb kõikide tema all olevate valimisjaoskondade hääletamistulemuste koondit.

Hääletamistulemuste protokoll

Protokoll Valishääled Osavõtt

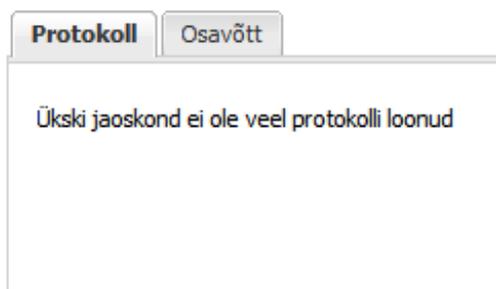
Eesti Vabariik, Harju maakond

Valijaid nimekirjades valimispäeval kell 20:00	SEDELITE ARVESTUS					HÄÄLTE ARVESTUS			MUUD ANDMED				
	Komisjonile antud täitmata sedeleid					Hääletamiskasti sedeleid			Väljaspool hääletamiskohta saadud sedeleid		Kodus hääletasid	Elektrooniliselt hääletanud	Tühistamisele kuuluvaid elektroonilisi hääli
	Kokku	sealhulgas	väljaantud sedeleid allkirjade arvu järgi	väljaspool elukohta hääletanutele antud sedeleid	rikutud sedeleid	välja andmata sedeleid	Kokku	sealhulgas	arvestatud	arvestamata			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
5	26	6	12	4	4	10	0	10	66	4	4		

Kõik kokku
0

Lae alla dokumendina Allkirjasta digitaalselt Puhasta andmeväljad Trüki tühi protokoll

Juhul kui jaoskonnad ei ole loonud protokolle, kuvatakse järgnev teade:

Kui kõik sisestatud hääletamistulemused on korrektsed, saab protokollil kinnitada, vajutades nupule KINNITA ning peale seda digitaalselt allkirjastada, vajutades nupule Allkirjasta digitaalselt.

NB! Vastavalt seadusele peavad maakonna valimiskomisjonid üle kontrollima jaoskondade hääletamistulemused häälte ülelugemise teel. Kui on jaoskonna hääletamistulemuste protokollis vigu, siis parandab maakonna valimiskomisjon vead jaoskonnakomisjoni protokollis. Maakonna tasemel koondprotokollil andmeid muuta ei saa. (vt. Allpool – Tegutsemine jaoskonna tasemel).

Maakonna valimiskomisjon kinnitab kõik jaoskondade hääletamistulemuste protokollid (pärast kinnitamist maakonna tasemel enam muudatusi teha ei saa) ja seejärel kinnitab maakonna valimiskomisjon maakonna hääletamistulemuste protokoll, trükib selle välja ja valimiskomisjoni esimees allkirjastab selle. Kinnitatud protokolli saab muuta vaid VIS administraator.

Tulemuste vaatamine – Välishääled

Juhul kui komisjon on määratud välishäälte lugejaks, on tal veel üks tab.

Protokoll **Välishääled** Osavõtt

Välishäälte sisestamine on analoogne hääletamistulemuste protokollide täitmisega.

Tulemuste vaatamine - Osavõtt

Protokoll		Osavõtt									
Vald / linn valimisjaoskond	Valijaid oma nimekirjas	Hääletamisedele saanud						Valimispäev			
		Eelhääletamine						12:00	16:00	20:00	
		6. päev enne VP		5. päev enne VP		4. päev enne VP					
kokku	sh väljasp. elukohta hääletanutele antud sedeleid	kokku	sh väljasp. elukohta hääletanutele antud sedeleid	kokku	sh väljasp. elukohta hääletanutele antud sedeleid						
Valga maakond, Helme vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Hummuli vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Karula vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Öru vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Otepää vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Palupera vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Põdrala vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Puka vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Sangaste vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Taheva vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Tõlliste vald, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Tõrva linn, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valga maakond, Valga linn, jaoskond nr. 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kuvatakse osavõtu tulemused kõikides alluvates jaoskondades.

NB! Koondprotokollide andmeid muuta ei saa. Vajadusel saab teha muudatusi jaoskonna tasemel (vt. Allpool).

Tegutsemine jaoskonna tasemel:

4.3 Hääletamisest osavõtu andmete sisestamine

Menüüribalt tuleb valida „Tulemused“, seejärel „Tulemuste sisestamine“. Seejärel tuleb valida „Osavõtt“.

Eelhääletamise iga päeva õhtul kell 20.00 edastab jaoskonnakomisjon VIS-i kaudu esialgse teabe valijate ja eelhääletanute arvu kohta (sealhulgas väljaspool elukohta hääletanud valijate arvu).

Valimispäeval edastab jaoskonnakomisjon valijate nimekirja kantud valijate arvu ja hääletanud valijate arvu kell 12.00, 16.00 ja 20.00.

Valijate arv tehakse kindlaks valijate nimekirja alusel ning hääletanute arv hääletamisedeli saamise kohta valijate nimekirja antud allkirjade ja tehtud märkuste alusel. Arvestada tuleb ka valijate nimekirjas olevaid märkusi väljaspool elukohta eelhääletanud, elektrooniliselt hääletanud ja kodus hääletanud valijate kohta.

Protokoll Osavõtt Tühistusnimekiri

VIGA: andmed ei ole korrektselt sisestatud!

valimisjaoskond nr 1

Valijate arv nimekirjas

	6. päev enne VP	5. päev enne VP	4. päev enne VP	12:00	16:00	20:00
Hääletamisedeli saanud	<input type="text" value="200"/>	<input type="text" value="300"/>	<input type="text" value="500"/>	<input type="text" value="1700"/>	<input type="text" value="1800"/>	<input type="text" value="2400"/>
Sealhulgas väljaspool elukohta hääletanutele antud sedgeid	<input type="text" value="40"/>	<input type="text" value="350"/>	<input type="text"/>			

Salvesta

Valijate arv nimekirjas tuleb sisestada tabeli päisesse. Kui valijate arvu väli täitmata jääb ning salvestada, muutub kast punaseks ning süsteem osavõtu andmeid ei salvesta.

Kuvatakse veateade:

VIGA: valijate arv nimekirjas peab olema täidetud ning olema täisarv!

Kui väljaspool elukohta hääletanute arv (tabeli alumine rida) on suurem kui hääletamisest osavõtnute arv (tabeli ülemine rida), muutuvad kastid punaseks ja kuvatakse veateade.

VIGA: andmed ei ole korrektselt sisestatud!

Sisestatud häälte arv peab olema eelmise päeva (valimispäeval kellaaja) osavõtu arvuga kas võrdne või suurem. Väiksema arvu puhul muutub kast punaseks.

Kuvatakse veateade:

HOIATUS: Iga järgmine number peab olema eelmisest suurem!

a. Tühistusnimekiri

NB! Tühistamisele kuuluvad e-hääled **vaid nendelt valijatelt**, kes on hääletanud ka pabersedeliga (oma jaoskonnas või ümbrikusse).

Juhul kui puudusid e-hääletajad, kuvatakse teade, et tühistatavaid elektroonilisi hääli ei ole ning Teil on võimalik trükkida tühistatavate elektrooniliste häälte teatis.

Protokoll Osavõtt **Tühistusnimekiri**

Tühistatavaid elektroonilisi hääli ei ole

Trüki

Juhul kui Teie jaoskonnas on e-hääletanuid, kuvatakse hääletanute numereeritud nimekiri tähestikulises järjekorras.

Tühistusnimekiri			
Nr	Staatuse	Isikukood	Nimi
1	☐	07700270205	Sten Haldre

Tühistamiseks tuleb märgistada lahter „Staatuse“ linnukesega ning salvestada.

Kui olete kõik tühistatavad hääled märgistanud ning salvestanud, peate lõpliku tühistusnimekirja kinnitama.

NB! Pärast kinnitamist enam tühistamisi muuta ei saa.

Mitte tühistamisele mineva hääle korral muutub staatuse väli järgneviks:

Staatuse

Tühistamisele mineva hääle korral muutub staatuse väli järgneviks:

Staatuse
v

Peale kinnitamist tuleb trükkida välja tühistatavate elektrooniliste hääle teatis, klikkides nupule TRÜKI.

Võimalik on katsetada ka tühistatavate elektrooniliste hääle teatise digitaalset allkirjastamist klikkides nupule „allkirjasta digitaalselt“ ning sisestades oma PIN2 koodi.

NB! Digitaalne allkirjastamine **ei kaota** kohustust kinnitatud teatis välja trükkida ja paberil allkirjastada.

b. Hääletamistulemuste protokollide täitmine – jaoskonna tasemel

Eelhääletuse vaade (olenemata rollist):

Menüüribalt tuleb valida „Tulemused“, seejärel „Tulemuste sisestamine“. Seejärel tuleb valida „Protokoll“.

Protokoll Osavõtt Tühistusnimekiri

valimisjaoskond nr 1

Valijaid nimekirjades valimispäeval kell 20:00	SEDELITE ARVESTUS					HÄÄLTE ARVESTUS			MUUD ANDMED				
	Komisjonile antud täitmata sedeleid					Hääletamiskastis sedeleid			Väljaspool hääletamiskohta saadud sedeleid		Kodus hääletasid	Elektrooniliselt hääletanud	Tühistamisele kuuluvaid elektroonilisi häali
	Kokku	sealhulgas				Kokku	sealhulgas		arvestatud	arvestamata			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
	0					0	0						

Üksikkandidaat 0

0

Kõik kokku

0

Trüki tühi protokoll

Eelhääletuse ajal saab näha ja trükkida tühja protokoll, vajutades nupule **Trüki tühi protokoll**.

Protokoll Osavõtt Tühistusnimekiri

valimisjaoskond nr 1

Valijaid nimekirjades valimispäeval kell 20:00	SEDELITE ARVESTUS					HÄÄLTE ARVESTUS			MUUD ANDMED				
	Komisjonile antud täitmata sedeleid					Hääletamiskastis sedeleid			Väljaspool hääletamiskohta saadud sedeleid		Kodus hääletasid	Elektrooniliselt hääletanud	Tühistamisele kuuluvaid elektroonilisi häali
	Kokku	sealhulgas				Kokku	sealhulgas		arvestatud	arvestamata			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
	0					0	0						

101 Rahvalit

Kõik kokku

0

Salvesta Lae alla dokumendina Vaata logi Puhasta andmeväljad Trüki tühi protokoll

Hääletamistulemuste sisestamine:

Protokoll täidetakse vastavalt Vabariigi Valimiskomisjoni 30. jaanuari 2009. a määrusele nr 2 "Hääletamise korraldamise ning hääletamis- ja valimistulemuste kindlakstegemise kord Euroopa Parlamendi valimistel" (<https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=13155433>) §-s 43 sätestatule. Vabariigi Valimiskomisjon edastab jaoskonnakomisjonidele ka kirjalikud juhised valimiste läbiviimiseks, milles on samuti kirjeldatud protokollitäitmise kord.

Protokollitäitmise lahtirid B, G ja H täidab VIS automaatselt. Näiteks kui erakondadele ja üksikkandidaatidele antud hääled on sisestatud, summeerib VIS need päise lahtiris H.

Protokolli vasakus veerus olevatesse erakondade registreerimisnumbrite ja erakonna nimede all olevasse lahtrisse kirjutatakse erakonnale antud häälte arv:

104 Res Publica

15457

Üksikkandidaadi registreerimisnumbritega all olevasse lahtrisse klikkides ilmub nähtavale üksikkandidaadi ees- ja perekonnanimi. Antud häälte arv kirjutatakse tema registreerimisnumbriga tähistatud lahtrisse.

114

1475

MARTIN HELME (Üksikkandidaat)

Lahter „**Kõik kokku**“ täidetakse süsteemi poolt automaatselt vastavalt erakondadele ning üksikkandidaatidele antud häälte arvule. Protokolli lahtris „Kõik kokku“ olev arv kandub üle protokolli päises olevasse lahtrisse **HÄÄLTE ARVESTUS – Kehtivaid** alla (lahter H).

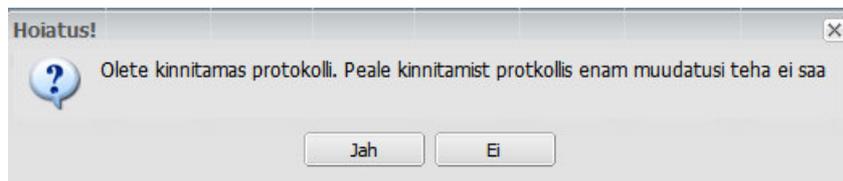
Protokolli lahtritesse, mis jäävad tühjaks, tuleb sisestada number „0“.

Kui protokoll on täidetud, siis tuleb andmed salvestada (nupp „Salvesta“). Salvestada saab ka poolenisti täidetud protokolli. Salvestamise õigus on igal jaoskonnakomisjoni liikmel või teda abistaval isikul, kellel on VIS-i kasutajaõigused.

VIS kontrollib ka salvestatud andmete õigsust. Selleks on kontrollvalemid (vt jaoskonnakomisjonide juhiste p. 11).

„**Lae alla dokumendina**“ – annab hetkeseisu väljatrüki ja see ei salvesta ega kinnita.

Kinnitamise korral peavad kõik väljad olema täidetud. Kuvatakse [teade/kontrollküsimus](#):

Juhul kui mõni väli ei ole täidetud, muutub andmeteta väli punaseks ning kuvatakse [veateade](#):

- Kinnitamisel peavad kõik väljad olema täidetud

Kui protokoll on täidetud lõplike andmetega, tuleb see kinnitada. Ära vajuta kinnitamise klahvi enne, kui oled veendunud protokolli õigsuses. Kinnitatud protokolli jaoskonnakomisjon enam muuta või parandada ei saa. Kinnituse saab eemaldada maakonna valimiskomisjon.

Andmete kinnitamise õigus (nupp „Kinnita“) on kõigil jaoskonnakomisjoni liikmetel. Kinnitamisega edastatakse protokoll VIS-i vahendusel valimistulemuste arvutamiseks. Pärast protokolli kinnitamist kaob ära nupp „Kinnita“. Seejärel avate kinnitatud protokolli nupuga „Lae alla dokumendina“ PDF formaadis ning trükite paberil allkirjastamiseks.

*Esimehel ja aseesimehel tekib „Kinnita“ nupu asemele „**Allkirjasta digitaalselt**“ nupp, millele klikkides on võimalik katsetada protokolli digitaalset allkirjastamist.*

Lae alla dokumendina

Allkirjasta digitaalselt

Vaata logi

Puhasta andmeväljad

Trüki tühi protokoll

Digitaalne allkirjastamine:

1. Sisesta ID-kaart lugejasse
2. Kliki nupule „Allkirjasta digitaalselt”
3. Kliki avanenud aknas „Allkirjasta”
4. Sisesta nõutud PIN2

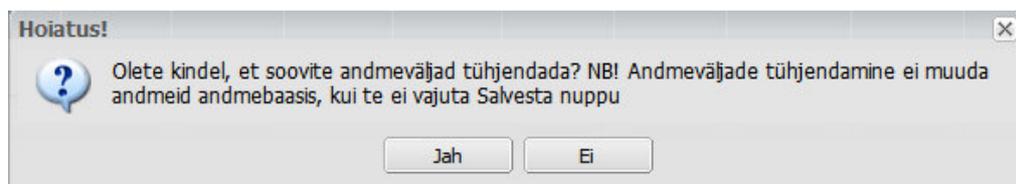
Protokoll on allkirjastatud.

NB! EP 2009 valimistel tuleb protokoll igal juhul pärast kinnitamist välja trükkida ja allkirjastada.

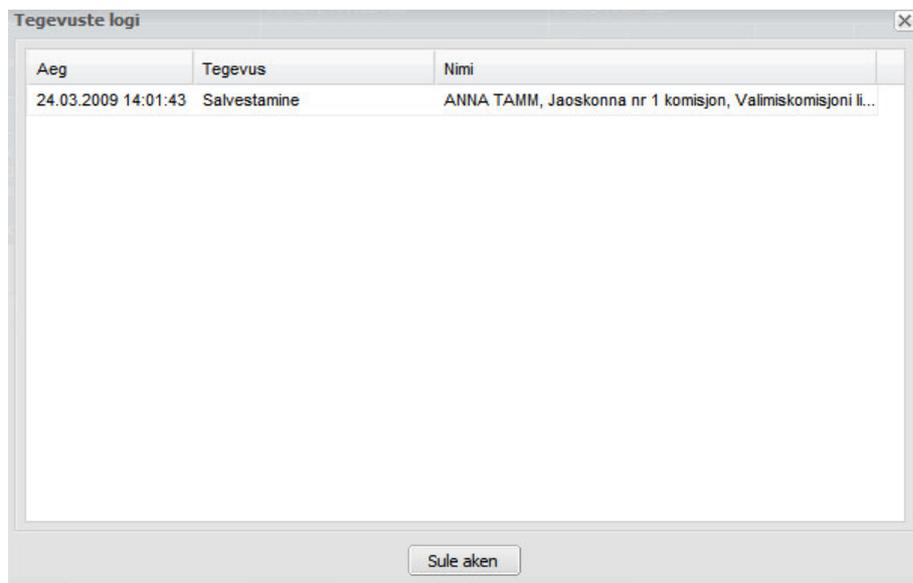
Ülejäänud nuppude funktsioonid:

4.4 Abistavad tegevused

„**Puhasta andmeväljad**” annab võimaluse tühjendada terve tabel. Klõkkides sellele nupule avaneb lisaaken, kus esitatakse kinnitav küsimus enne tühjendamist:

„**Vaata logi**” - kuvatakse protokolliga seotud muudatused. Hääletamisest osavõtu salvestamise toiminguid seal all ei kajastata.

„**Trüki tühi protokoll**” kasutatakse juhul kui on vajadus kasutada tühja protokoll planki (nt hääle lugemise käigus kokkuvõtete tegemiseks) või kui on oht, et valimispäeval puudub VIS-i kasutamise võimalus.

VALUAID nimikirjades valimispäeval kell 20.00	SEDELITE ARVESTUS					HÄÄLTE ARVESTUS			MUUD ANDMED				
	komisjonile antud täitmata sedefeid					hääletamiskastis sedefeid			väljaspool elukohta hääletamisel saadud sedefeid		kodus hääle- tanuid	elektrooniliselt hääletanud	tühistamisele kuuluvaid elektrooni- lisi hääli
	kokku	sealhulgas	väljaantud sedefeid allkirjade arvu järgi	väljaspool elukohta hääleta- rutele antud sedefeid	rikutud sedefeid	välja andmata sedefeid	kokku	sealhulgas	kehtivaid	kehtetuid			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N

101
Kokku

komisjoni esimees	
ees- ja perekonnanimi	alkiri

4.5 Hetkeseis

Kuvatakse kõikide alluvate jaoskondade viimaste andmete salvestamise või kinnitamise aega.

Jaoskond	Eelhääletus kinnitatud	Operatiivandmed	Protokoll	
		Viimane salvestamine	Viimane salvestamine	Kinnitatud
Eesti Vabariik, Harju maakond, Aegviidu vald jaoskond nr. 1		30.03.09 12:04:37	27.03.09 10:29:02	
Eesti Vabariik, Harju maakond, Aegviidu vald jaoskond nr. 1		30.03.09 12:04:37	27.03.09 10:29:23	
Eesti Vabariik, Harju maakond, Aegviidu vald jaoskond nr. 2				
Eesti Vabariik, Harju maakond, Anija vald jaoskond nr. 1				
Eesti Vabariik, Harju maakond, Harku vald jaoskond nr. 1				
Eesti Vabariik, Harju maakond, Jõelähtme vald jaoskond nr. 1			27.03.09 14:24:32	
Eesti Vabariik, Harju maakond, Keila vald jaoskond nr. 1		24.03.09 11:32:54	24.03.09 12:03:17	
Eesti Vabariik, Harju maakond, Keila linn jaoskond nr. 1				